

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/411/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214204211
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214204211.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom 851 02 Bratislava, Pajštúnska 5, v zastúpení: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom 851 02 Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanej: Y. D., nar. XX. N. XXXX, bytom XXX XX C., o zaplatenie 307,65 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 14C/220/2014 - 49 zo dňa 17. decembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby bola žalovaná zaviazaná k zaplateniu sumy vo výške 307,65 eur s príslušenstvom. Podľa tvrdenia žalobcu, pôvodný veriteľ žalovaného a žalovaná uzavreli dňa 19. októbra 2005 zmluvu č. 192412914 o splátkovom úvere. Žalobca ďalej tvrdí, že žalovaná ku dňu postúpenia pohľadávky dlhovala sumu pozostávajúcu z neuhradených dlžných splátok a príslušenstva v celkovej výške 307,65 eur. Žalobca si v tomto konaní uplatnil splátky úveru splatné od 20. marca 2010 do 20. septembra 2010 v počte 7 a celkovej výške 307,65 eur s príslušenstvom, zároveň si uplatnil aj náhradu trov konania. V dôsledku zmeny právnej úpravy (novelizácie zákona č. 250/2007 Z. z.) účinnej od 1. mája 2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdu) je povinný prihliadnuť na premlčanie aj vtedy, ak sa spotrebiteľ, t. j. v prejednávanej veci žalovaný, premlčania nedovolá. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3 - ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je preto potrebné považovať za „všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd pri skúmaní otázky premlčania aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý môže byť prítomný

tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa ako žalovaného na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila rozhodovacia prax súdov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 01. 2011, sp. zn. 5 MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. 11. 2011, sp. zn. 17 Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. 06. 2013, sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. 06. 2013, sp. zn. I ÚS 402/2013). Pre posúdenie, či ust. § 5b zákona č. 250/2007 z. z., účinné od 1. mája 2014, je možné aplikovať aj na konania začaté na súde pred jeho účinnosťou, je rozhodujúce, či konkrétne ustanovenie má (aj) procesný charakter. Hoci samotné premlčanie má nepochybne hmotnoprávny charakter, procesná povaha citovaného ustanovenia § 5b vyplýva z jeho samotného znenia. Na jeho základe sa súdu (ktorý je možné považovať za orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv) ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, aj keď sa ho spotrebiteľ nedovolá, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru ustanovenia. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu, účinného v čase rozhodovania súdu. Preto ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t. j. pred účinnosťou zákona. Podľa zmluvy o splátkovom úvere bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 1659,7 eur, ktorý mala splácať v mesačných splátkach vo výške 43,95 eur vždy k 20. dňu v mesiaci. Žalobca si v tomto konaní uplatnil splátky úveru, ktoré boli splatné od 20. marca 2010 do 20. septembra 2010 v počte 6 a celkovej výške 307,65 eur. Súd má za to, že v danom prípade 3-ročná premlčacia doba uplynula dňa 21. septembra 2013, pričom žalobca návrh na súd podal až dňa 21. februára 2014, teda zjavne po uplynutí premlčacej doby. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd má za to, že 3-ročná premlčacia doba, na ktorú je súd povinný prihliadnuť ex offo, uplynula ešte pred podaním návrhu na začatie konania, preto súd rozhodol tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď po procesnej stránke bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, v konaní si však žiadne trovy neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu, čo odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1, 392 ods. 2 a 397 Obchodného zákonníka, pretože zastáva názor, že súd nesprávne aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda o absolútny obchodnoprávny vzťah. Ďalej poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 M Cdo 3/2011 zo dňa 28.4.2011 a 6 M Cdo 4/2012 zo dňa 27.3.2013, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21. 11. 2013 pod spisovou značkou 15Co/132/2013 ako aj zo dňa 30.10.2013 pod spisovou značkou 15Co 28/2013, Krajského súdu v Trnave k 20.2.2014 pod spisovou značkou 9Co/138/2013 F. S poukazom na tieto rozhodnutia je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka keď aj podľa komentára k § 52 v občianskom zákonníka k spotrebiteľským zmluvám od profesora JUDr. Petra Vojčíka je dôležité posúdiť akého charakteru je spotrebiteľská zmluva, či ide o zmluvu občianskoprávneho charakteru alebo obchodnoprávneho charakteru, čo má zásadný význam pri uplatňovaní práv spotrebiteľa. Pokiaľ súd na daný prípad aplikoval ustanovenie § 5b zákona číslo 250/2007 o ochrane spotrebiteľa tak navrhovateľ udáva, že nesúhlasí s tým aby v danom prípade súd postupoval podľa tohto ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1. 5. 2014. Poukázal na článok 1 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.5.1995, P L. ÚS 16/95 ako aj zo dňa 3. 3. 1996, P L. ÚS36/95, ako aj článok 125 ods. 1 písm. a) a článok 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Aplikáciou ustanovenia § 5b citovaného zákona v dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa článku 11 ods. 1 a článku 1 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa článku 12 ods. 1 a 2 Ústavy slovenskej republiky a článku 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v článku 1 dodatkového protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému

súdu podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej v článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a článku 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.4.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účel zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada v § 5b citovaného zákona v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou ust. § 5b citovaného zákona na prebiehajúce na súdne konaniu bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zovretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Priamym aplikovaním § 5b súd porušil zásadu stanovenú v článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných princípov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov musí byť v súlade s ústavou Slovenskej republiky. Navrhovateľ si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom 9.4.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b nadobudlo účinnosť až dňa 1.5.2014 a navrhovateľ nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci. Preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. ho zmenil tak, že vyhovie návrhu, respektíve v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňoval voči odporkyni náhradu trov konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní pričom trovy odvolacieho konania pozostávajú z jedného právneho úkonu právnej služby vo výške 19,92 eur s DPH a režijného paušálu právnej služba vo výške 9,65 eur s DPH spolu u 29,57 eur s DPH a to úkonu podanie odvolania.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c/ a f/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.. Odvolací súd rozhodol vo veci pomerom hlasov 3 : 0.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené podmienky pre nepriznanie žalobou uplatneného nároku navrhovateľovi z dôvodu jeho premlčania.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu navrhovateľovi.

Odvolací súd sa predovšetkým sústredil na vyriešenie otázky nastolenej odvolateľom, či ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa... zavedené novelou zákona č. 102/2014 Z.z., je možné podľa navrhovateľa retroaktívne aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 1.5.2014, pričom dospel k rovnakému záveru ako súd prvostupňový, že áno.

Zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávnych a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie späť. V danom prípade ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikability tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex officio vo všetkých aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na to prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 1.5.2014) správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

V zmysle § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 po novelizácii zák. č. 103/2014 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Preto sa súd I. stupňa správne vyporiadal s otázkou premlčania uplatneného nároku ak dospel k záveru, že nárok je premlčaný. Podľa zmluvy o splátkovom úvere bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 1659,7 eur, ktorý mala splácať v mesačných splátkach vo výške 43,95 eur vždy k 20.dňu v mesiaci. Žalobca si v tomto konaní uplatnil splátky úveru, ktoré boli splatné od 20.marca 2010 do 20.septembra 2010 v počte 6 a celkovej výške 307,65 eur. Súd má za to, že v danom prípade 3-ročná premlčacia doba uplynula dňa 21.septembra 2013, pričom žalobca návrh na súd podal až dňa 21.februára 2014, teda zjavne po uplynutí premlčacej doby.

Vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa preto odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. , pretože úspešná žalovaná mala právo na náhradu trov konanie, no nežiadala si ju a žiadne jej nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.